

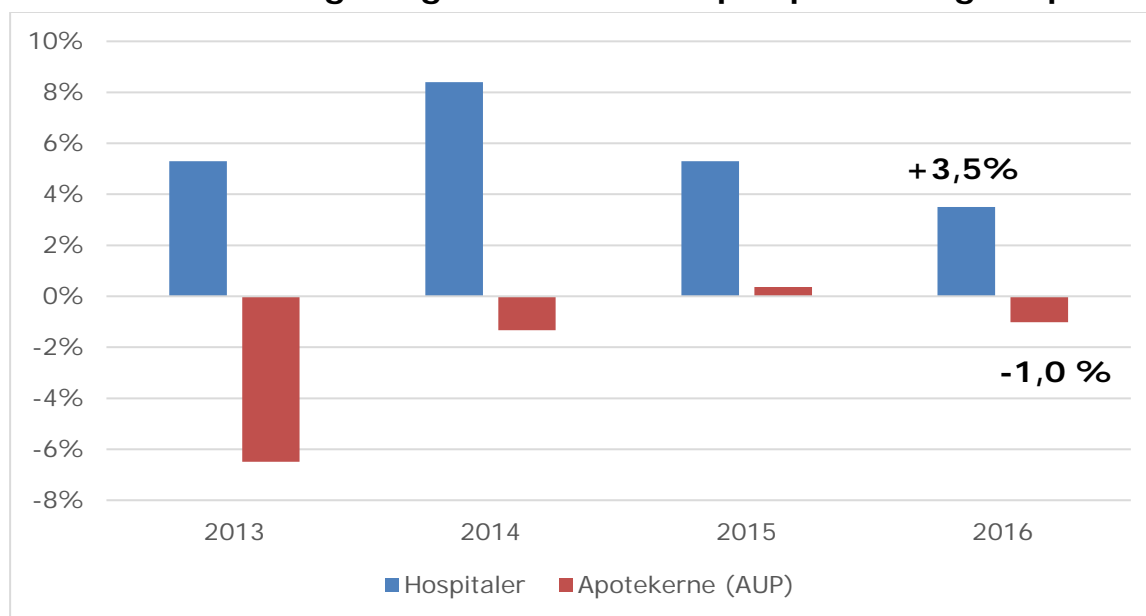
Prisfald på apotekerne gav mere medicin for færre penge i 2016

Borgerne fik i 2016 udleveret medicin på apotekerne for godt 11 mia. kroner. Det var en procent lavere udgifter end året før, til trods for at danskerne fik udleveret en procent mere medicin, målt i døgn doser. Det skyldes, at apotekernes medicinpriser i gennemsnit faldt med 4,7 procent i 2016¹. Samlet set har danskerne fået udleveret en procent mere medicin for en procent færre penge på apoteket i 2016. Til sammenligning steg udgifterne til sygehusmedicin med 3,5 procent i 2016.

Danskernes mest brugte lægemiddel fra apoteket var amlodipin mod forhøjet blodtryk. Dernæst kom to kolesterolsænkende lægemidler, atorvastatin og simvastatin, mens det svage smertestillende lægemiddel paracetamol kom på fjerdepladsen over de mest brugte lægemidler målt i mængder. Samlet set står hjerte-kar lægemidler for 38 procent af den mængde medicin, borgerne får udleveret på apotekerne.

Borgernes samlede medicinforbrug på hospital og fra apotek udgjorde cirka 21 mia. kr. i 2016². Apotekerne udleverede i 2016 medicin for godt 11 mia. kroner³, mens der på hospitalerne, ifølge AMGROS, blev brugt medicin for 7,8 mia. kroner (ekskl. moms)⁴ svarende til 9,7 mia. kr. pålagt moms. Mens udgifterne til medicin på apoteket faldt med en procent i 2016, så steg udgifterne til sygehusmedicin med 3,5 procent i samme periode.

Procentvis ændring i udgifter til medicin på apoteker og hospitaler

Kilde: DLI, AMGROS og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

¹ Ifølge Sundhedsdatastyrelsens DDD-baserede lægemiddelprisindeks.

² Det skønnes, at detailhandlen udleverede medicin for cirka 0,5 mia. kr.

³ Målt i udsalgspriser inkl. moms og før fradrag af medicintilskud fra sygesikringen.

⁴ Kilde: AMGROS, efter rabat.

Når medicinudgifterne på apotekerne faldt på trods af en stigning i det mængdemæssige forbrug, skyldes det, at apotekernes medicinpriser faldt. Selv om apotekernes omsætning målt i indkøbspriser (AIP) steg en smule i 2016, blev det altså mere end opvejet af nedsættelse af apotekernes avance i løbet 2016. Dermed betalte danskerne mindre for deres medicin i 2016 end året før.

Forskellen mellem indkøbs- og udsalgspriser på medicinmarkedet udgøres primært af omkostninger til distribution af medicin, som eksempelvis løn, husleje og inventar. Omsætningen opgjort i udsalgspriser er i denne analyse inkl. moms.

De største poster på medicinudgiftsbudgettet

Ser man på fordelingen af samfundets samlede udgifter til medicin, inkl. det der anvendes på hospitalerne, udgør cancermidler og lægemidler til immunsystemet mv. (L) den største post (30 pct.). Lægemidler til immunsystemet udgør blandt andet biologiske lægemidler bl.a. mod gigt mv. og HIV-medicin. Lægemidler til nervesystemet (N) udgør den næststørste post (14 pct.) efterfulgt af lægemidler mod infektionssygdomme (J) (12 pct.).

Status 2016 for hele medicinmarkedet (inkl. hospitaler)

ATC-grupper, indkøbspris (AIP)	Omsætning		
	Mio. kr. (AIP)	Mio. DDD	Mio. pakninger
A: Fordøjelse og stofskifte	1.577,0	347,9	10,8
B: Blod og bloddannende organer	1.778,6	250,7	4,2
C: Lægemidler til hjerte og kredsløb	659,8	1.129,6	10,5
D: Hudmidler	206,8	92,7	3,3
G: Kønshormoner, gynækologiske- og urinvejslægemidler	566,8	179,5	4,1
H: Hormoner til systemisk brug	446,4	44,1	1,2
J: Systemiske lægemidler mod infektionssygdomme	2.169,3	44,9	5,4
L: Cancermidler og lægemidler til immunsystemet	5.372,0	39,2	1,4
M: Muskler, led og knogler	410,9	130,4	6,9
N: Nervesystemet	2.568,2	560,2	34,8
P: Parasitmidler	38,8	3,1	0,6
R: Åndedrætsorganer	1.327,8	305,9	13,0
S: Sansorganer	639,2	26,7	2,5
V: Diverse lægemidler	211,2	0,8	0,5
Alle ATC-grupper	17.972,6	3.155,7	99,1

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger. Opgjort i AIP før fradrag af AMGROS-rabat.

Apotekerne står for udleveringen af 93 pct. af al medicin i Danmark målt i døgndoser, da meget af den medicin, der anvendes på hospitalerne, ikke kan opgøres i døgndoser, og samtidig er relativ omkostningstung. Dette gør, at på trods af apotekernes store andel i udleveringen af lægemidler målt i døgndoser, står de kun for 40 pct. af den samlede medicinudlevering målt i AIP.

Udviklingen i forbrug og priser for medicin købt på apotek

Ser man på udviklingen i forbruget for de forskellige grupper af lægemidler udleveret på apotekerne, er en af de største stigninger i omsætningen sket inden for lægemidler til blod og bloddannede organer, hvorimod det største fald er indenfor lægemiddelgruppen mod infektionssygdomme.

Der har været en generel tendens til faldende priser, hvor de største prisfald er sket inden for diverse lægemidler samt lægemidler mod infektionssygdomme, der er faldet med henholdsvis 26 og 12,6 pct. Den største prisstigning er sket indenfor parasitmidler, hvor der er sket en stigning på 3,1 pct. Samlet set er indkøbsprisen, over alle ATC-grupperne, faldet med 3,7 pct. ift. det foregående år.

Udviklingen i 2016 i forhold til 2015 for medicin udleveret på apotekerne

ATC-grupper	Ændring i omsætning (AIP), pct.	Ændring i antal DDD, pct.	Ændring i pris, pct.
A: Fordøjelse og stofskifte	9,9	3,6	0,2
B: Blod og bloddannende organer	17,3	0,1	2,5
C: Lægemidler til hjerte og kredsløb	-4,5	0,5	-6,6
D: Hudmidler	-2,0	1,2	-3,7
G: Kønshormoner, gynækologiske- og urinvejslægemidler	1,3	-2,9	-3,5
H: Hormoner til systemisk brug	3,9	2,3	0,6
J: Systemiske lægemidler mod infektionssygdomme	-10,8	-1,3	-12,6
L: Cancermidler og lægemidler til immunsystemet	-4,9	-0,8	-1,0
M: Muskler, led og knogler	3,9	-0,8	2,0
N: Nervesystemet	-2,8	0,5	-5,2
P: Parasitmidler	5,9	3,5	3,1
R: Åndedrætsorganer	-2,0	5,5	-6,2
S: Sanseorganer	1,3	4,1	-2,0
V: Diverse lægemidler	18,8	7,1	-26,0
Alle ATC-grupper	1,0	1,0	-3,7

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger

Apotekerne udleverede 2,9 mia. døgndoser medicin i 2016

I 2016 udleverede apotekerne medicin svarende til 2,9 mia. døgndoser, hvilket svarer til at hver dansker fik udleveret 1,4 døgndoser medicin om dagen. Dette er en stigning på 1 pct. ift. året før, svarende til en absolut stigning på 30 mio. døgndoser. I alt 76,4 mio. pakninger medicin blev udleveret på apotekerne til en samlet værdi af 7,3 mia. kr. målt i AIP. Medicin til centralnervesystemet stod for 25 pct. af den samlede omsætning og udgjorde dermed den største andel. Den næststørste andel var lægemidler til fordøjelse og stofskifte, der udgjorde 17 pct., svarende til en samlet omsætning på 1,3 mia. kr.

Danskernes mest brugte medicin på apotekerne

Mængdemæssigt blev der udleveret flest døgndoser inden for lægemiddelgruppe C, der udgør lægemidler til hjerte og kredsløb. Disse stod for 38 pct. af de udleverede døgndoser. Med 17 pct. udgjorde lægemidler til centralnervesystemet den næststørste post mht. døgndoser.

Det mest brugte lægemiddel, opgjort i døgndoser, var amlodipin mod forhøjet blodtryk. Der blev i 2016 udleveret 0,9 mio. pakninger med 149 mio. døgndoser. Det er en stigning på godt 1 pct. ift. året før og en stigning på 16 pct. i omsætningen. Det skønnes, at der i 2016 var omkring 323.000⁵ danskere i behandling med amlodipin, hvilket er en stigning på godt 10.000 personer ift. 2012. De kolesterolsænkende stoffer simvastatin og atorvastatin er de næstmest anvendte lægemidler. Af disse to lægemidler, er der samlet set udleveret 265 mio. døgndoser i 2016 svarende til en omsætning på 33,5 mio. kr. Omsætningen har dog været faldende for begge disse lægemidler, set ift. 2015.

I 2016 blev der solgt 127,9 mio. døgndoser af det smertestillende stof paracetamol til en værdi af 165 mio. kr. målt i AIP. Dette svarer til, at der blev udleveret 132 tabletter a 500 mg pr. dansker. Paracetamol sælges under navne som Panodil, Pamol og Pinex. Det er dermed det fjerde mest udleverede lægemiddel på apotekerne i 2016 målt på omsætning og målt i døgndoser, mens det udgør en klar førsteplads, hvis det måles i antal pakninger. For paracetamol har der været en stigende tendens i både omsætning, døgndoser og antal pakninger de seneste par år.

Lægemidlet med den største omsætning i 2016 var diabetesmidlet liraglutid (bl.a. kendt under handelsnavnet Victoza). Der blev udleveret for 219 mio. kr. målt i AIP af dette lægemiddel, hvilket var en stigning på 12,5 pct. ift. det forrige år. Stigningen skyldtes, at der blev udleveret 12,4 pct. flere døgndoser.

Top 10 målt på døgndoser udleveret på apotek, 2016

	Niveau 2016			Ændring ift. året før, pct.		
	Omsætning, AIP, mio. kr.	Døgndoser, mio. DDD	Mio. pakninger	Omsætning	Døgn doser	Pakninger
Lægemidler med flest udleverede døgndoser						
C08CA01 Amlodipin	16,2	148,9	0,9	16,3	1,1	1,2
C10AA05 Atorvastatin	19,0	135,9	0,7	-11,8	17,4	16,9
C10AA01 Simvastatin	14,5	129,5	1,1	-24,6	-11,8	-11,6
N02BE01 Paracetamol	165,4	127,9	9,5	11,3	3,4	0,5
B01AC06 Acetylsalicylsyre	27,4	104,1	1,0	-16,4	-9,7	-11,8
C09AA05 Ramipril	5,1	94,9	0,4	-17,6	1,3	0,5
C03CA01 Furosemid	17,7	91,0	0,6	-24,1	-1,1	-1,6
C09CA01 Losartan	13,0	82,8	0,7	-23,6	1,1	-5,1
C09AA02 Enalapril	7,0	71,8	0,6	-30,5	-2,0	-1,7
C03AB01 Bendroflumethiazid og kalium	68,6	70,0	0,7	-11,4	-5,6	-5,3
Alle lægemidler	7.276,3	2.947,2	76,4	1,0	1,0	0,3

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger

⁵ Kilde: medstat.dk

Lægemidler med de største stigninger i forbruget i 2016

Den lægemiddelgruppe (målt på 3-cifret ATC-kode-niveau), der steg mest, var gruppen for stærke A- og D-vitaminer (A11C), hvor antallet af døgndoser steg med 13,8 pct. ift. 2015. Gruppen for antihistaminer (R06A) steg med 10,4 pct. i døgndoser, hvilket svarer til en samlet ændring på godt 7,2 mio. døgndoser. Disse stoffer anvendes mod allergiske reaktioner, som f.eks. nælde- og høfeber. Der blev samlet set i 2016 udleveret lægemidler svarende til 82 mio. døgndoser inden for denne gruppe, hvilket medførte, at denne stigning udgjorde 24,2 pct. af den samlede vækst i døgndoser for apotekerne. Denne lægemiddelgruppe har haft en stigende tendens i antallet af døgndoser for apotekerne i perioden fra 2012-2016.

De 10 ATC-grupper med de største procentvise stigninger i døgndoser på apotekerne, 2016

ATC3-grupper	Vækst pct.	Absolut ændring 1.000 DDD	Andel af den samlede vækst, pct.
A11C Vitamin A og D, inkl. kombinationer	13,8%	206	0,7%
M04A Midler mod arthritis urica	12,7%	1.059	3,5%
H03A Thyreoideapræparater	11,8%	607	2,0%
A07D Antipropulsiva	10,8%	217	0,7%
R06A Antihistaminer til systematisk brug	10,4%	7.284	24,2%
N06D Midler mod demens	9,8%	753	2,5%
G04B Urologiske midler	9,7%	1.838	6,1%
R01A Antihistaminer til systemisk brug	8,7%	3.553	11,8%
H01B Hypofysebaglap-hormoner	8,0%	84	0,3%
G04C Midler anvendt til benign prostatahypertrofi	7,7%	2.007	6,7%

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger

Grupper med under 1 mio. udleverede døgndoser er ikke medtaget

Lægemidler med de største fald i forbruget i 2016

Lægemiddelgruppen A03A havde det største fald målt i procent. Denne gruppe indeholder bl.a. lægemidlet Duspatalin, der er et lægemiddel mod kramper i mave og tarm. Gruppen af hormonelle præventionsmidler (G03A) faldt med 9 pct., svarende til et fald på 9,3 mio. døgndoser ift. 2015. Denne lægemiddelgruppe indeholder bl.a. p-piller, hvor der på trods af faldet i den samlede lægemiddelgruppe har været et stigende forbrug i perioden fra 2012. Med en ændring på 4 mio. døgndoser faldt lægemiddelgruppen C03A med 5,6 pct. Denne lægemiddelgruppe indeholder primært lægemidler mod forhøjet blodtryk og har vist en svagt faldende tendens i perioden fra 2012-2016, hvor den er faldet med godt 15 mio. døgndoser, svarende til 17 pct.

De 10 ATC-grupper med de største procentvise fald i døgndoser på apotekerne, 2016

ATC3-grupper	Vækst, pct.	Absolut ændring, 1.000 DDD	Andel af den samlede vækst, pct.
A03A Midler mod funktionelle gastrointestinale forstyrrelser	-21,3%	-290	-1,1%
G03A Hormonale antikonceptiva til systemisk brug	-9,0%	-9.353	-31,1%
N05B Anxiolytica	-8,8%	-1.463	-4,9%
R05D Antitussiva, ekskl. komb. m. expectorantia	-8,6%	-515	-1,7%
G01A Antiinfectiva/antisept., ekskl. komb. m. corticost.	-7,1%	-93	-0,3%
C08D Selektive calciumantagonister m. direkte cardiel effekt	-6,2%	-429	-1,4%
C03A Low-ceiling diuretica, thiazider	-5,6%	-4.133	-13,7%
N05C Hypnotica og sedativa	-5,0%	-1.646	-5,5%
M01A Antiinflamm./antirheum. midler, non-steroider	-3,8%	-2.733	-9,1%
C01A Hjerteglycosider	-3,7%	-280	-0,9%

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger

Grupper med under 1 mio. udleverede døgndoser er ikke medtaget